

**Les associacions
culturals miren
cap el seu futur**

EL CONGRÉS
DE L'ASSOCIACIONISME
EDICIÓ ESPECIAL DE L'AURORA Hivern 2008 - 2009

Associacionisme
Cultural **Català**

Barcelona, 2 i 4 d'octubre de 2008

**Es consolida
l'Ens de Comunicació
com a coordinador del
moviment associatiu**

Dediquem la portada a la presentació de les conclusions del Congrés a la Sala Principal de l'Espai Francesca Bonnemaison.

Reflexions a l'entorn dels dos anys de vida de l'Ens de Comunicació Associativa

Index

- 2 Reflexions elaborades per la Junta Directiva de l'Ens de Comunicació Associativa
- 5 El Congrés: un procés d'un any intens de treball i reflexió
- 10 El Congrés presencial
- 13 Un sarcasme per fer-nos entendre: "Amics, pleguem!"

Àlbum

- 15 Un notable suport institucional
- 16 Un gran debat congressual
Una plataforma d'estudiosos
- 20 Festa de l'Associacionisme a la Plaça de la Catedral de Barcelona
- 21 "Fa uns mesos vaig tenir un somni"
- 22 Resum de les propostes més significatives del Congrés
- 23 Ens de Comunicació Associativa
- 24 Publicacions

Ens de Comunicació Associativa
Plaça de Víctor Balaguer 5, 6è pis
08003 Barcelona
Telèfon 93.269.10.42
info@ensdecomunicacio.cat
www.ensdecomunicacio.cat

Fotografies: Fotos i films
Dipòsit legal: B-9202-2009 · Tallers gràfics Rúbrica

Després de més de dos anys d'existència com a federació de federacions, podem considerar plenament assolits els primers objectius que la creació de l'organisme perseguia: l'organització d'una oficina de gestió de la informació que generen les activitats de les federacions culturals i la constitució d'una plataforma de relació amb les administracions públiques relacionades amb la cultura i un espai de reflexió entorn l'activisme cultural.

Per altra banda que, en els escassos dos anys passats des de la creació de l'ENS, ja reuneixi vint-i-dos organismes federatius que, junts, constitueixen per la seva representació i diversitat una àmplia majoria del teixit associatiu, explica que la iniciativa sorgida dels Debats al Territori –convocats només per quatre federacions– ha obtingut la consideració de la majoria de les restants federacions, fins el punt que tots plegats s'han sentit dipositaris de la

necessària representació per convocar el Primer Congrés de l'Associacionisme Cultural Català, herència dels congressos específics que algunes federacions membres de l'ENS ja havien celebrat i dels que, en els primers anys de govern autonòmic, varen ser promoguts com a mecanismes de dinamització per posar al dia les associacions culturals que, en gran mesura, havien estat baluard de la resistència cultural.

La convocatòria del Congrés, per primera vegada feta des del propi moviment associatiu, ha estat un acte d'afirmació de la cultura popular que, en els darrers tres decennis de llibertat i d'exercici de la democràcia, ha adaptat el seu rol a la nova situació i ha creat unes estructures federatives –llevat alguna notable excepció– inexistents només fa tres dècades. És l'existència d'aquestes federacions el que ha possibilitat la creació d'una infraestructura com l'ENS per coordinar-les en la línia d'actuació exposada.

Respecte al desenvolupament del Congrés, valorant inicialment les ponències sorgides dels debats específics que s'han produït en el si de cada federació, que finalment es presentaren a debat a la jornada de cloenda, cal plantejar l'anàlisi dels

La web de l'Ens ha esdevingut l'assaig de la revista d'internet que l'associacionisme necessita

La web de l'Ens s'ha convertit en una potent plataforma de divulgació d'esdeveniments culturals.

La Junta Directiva de l'Ens visità al President de la Generalitat per exposar els projectes del Congrés.

La relació entre la capacitat de convocatòria de l'activitat associativa i la presència en els espais informatius, segueix sent proporcionalment desfavorable

quatre eixos fonamentals del debat que són essencials a la vida de les associacions, com és el cas de les relacions intergeneracionals que poden afavorir un relleu que impulsi cap al futur els valors de l'associacionisme; la migració que pot trobar en les associacions un camí eficaç d'integració com ja va succeir amb les anteriors onades de nous nadius que avui formen part del món associatiu d'una manera destacada; l'educació i la formació que han de fer entendre que les associacions han estat decisives en la configuració de la Catalunya que tenim i preparar adequadament les noves fornades de dirigents; i, finalment, l'aplicació de les noves tècniques de comunicació per fer més eficaç l'esforç de les associacions per comunicar-se amb el conjunt de la societat, sovint saturada pel cabal d'informació que arriba a la ciutadania indiscriminadament.

El Congrés va aportar en aquests quatre grans eixos les claus que han de projectar les associacions cap al futur, juntament amb la necessitat de resoldre el problema dels béns patrimonials de les entitats, encara incomprès per l'administració, i la consolidació de l'idioma propi com l'eina d'interrelació, aportació aquesta que arriba des de la Catalunya Nord, on es coneix perfectament la seva transcendència, quan des de les estructures de l'estat es

posa en crisi el factor identitari amb una eficàcia tal que converteix en simple folklore l'expressió de la llengua pròpia d'un país.

En quant a l'activitat específica de l'ENS es considera positiva la relació que s'ha establert amb l'administració pública. La presència i col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat, la Diputació i l'Ajuntament de Barcelona han possibilitat l'activitat de l'ENS i la celebració del Congrés. A través de l'ENS, les federacions han tingut obertes les portes del Parlament de Catalunya, que ha possibilitat la celebració d'actes i les reunions amb els grups parlamentaris, afins al govern i amb els de l'oposició, els líders dels uns i els altres han acudit a la convocatòria de l'ENS per exposar les seves propostes culturals al conjunt del teixit associatiu. El president del Parlament ha rebut els representants de l'ENS, com els ha rebut el president de la Generalitat. Aquesta relació fluida amb la Generalitat, ha acreditat la funció de l'ENS com interlocutor de primer nivell.

En el camp de la comunicació, l'oficina de premsa i la web www.ensdecomunicacio.cat han fet patent les seves possibilitats de ser un mitjà eficaç per a la divulgació de les activitats federatives. Quasi cent cinquanta novetats publicades, la il·lustració amb imatges, la divulgació de la pròpia essència de l'ENS i l'assaig com espai de debat per a la dinamització del Primer Congrés de l'Associacionisme Cultural Català, anuncien la possibilitat que la web pugui convertir-se un cop celebrat el Congrés, en la "revista d'internet" que l'associacionisme necessita. Els enllaços amb les webs de les federacions integrades a l'ENS li atorguen una projecció que pot esdevenir important. Potser caldrà

obrir la web als articles d'opinió i a altres vessants dels diaris informàtics. Tot plegat aconsella una anàlisi de possibilitats a partir de la realitat conquerida.

Malgrat ser ja a l'era de la Informació, l'era Gutenberg no ha finalitzat i el fet que una de les federacions publicués la revista "L'Aurora", la més antiga revista cultural de parla catalana, ha possibilitat disposar d'un portaveu oficiós de l'ENS i del Congrés, que ha estat de gran utilitat en posar sobre paper notícies i opinions que calia divulgar. L'experiment permet valorar si el conjunt del teixit federatiu hauria de disposar d'un portaveu propi d'opinió i d'informació.

L'activitat de l'ENS ha promogut lleugerament alguns canvis d'actitud en alguns mitjans de comunicació que han mogut fit-

Es palesa la necessitat de resoldre el problema dels béns patrimonials de les entitats, encara incomprès per l'Administració Pública

xa, quasi sempre tímidament, en el posicionament de marginació tradicional de la informació que els hi arribava de la cultura popular. Els dossiers de premsa elaborats demostren una certa millora, però l'actuació realitzada en aquest sentit encara no ha assolit l'objectiu. La relació entre la capacitat de convocatòria de l'activitat associativa i la presència en els espais informatius, segueix sent proporcionalment desfavorable. Va ser per aquest motiu que es creà una ponència de "Comunicació" en el si del Congrés i de les

L'Ens va comparèixer a la Comissió de Política Cultural del Parlament de Catalunya, per presentar les conclusions dels Debats al Territori, que són l'origen de la proposta d'organització del I Congrés de l'Associacionisme Cultural Català.

El Conseller de Cultura de la Generalitat i Director del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, van rebre als representants de les federacions culturals a petició de l'Ens.

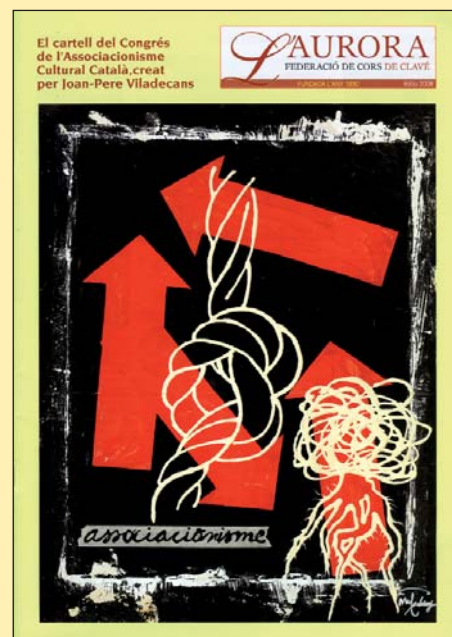
conclusions s'extreu una nova política de comunicació que ha de contemplar la millora amb els mitjans d'informació i la possibilitat de crear mecanismes propis que atenguin el doll d'informació que neix de l'activitat de les associacions, no reflectit en els mitjans generalistes, mentre que la premsa, la ràdio i la televisió d'àmbit local i comarcal demostren una sensibilitat i una proximitat notables. Cal treballar en aconseguir influir en els mitjans per rectificar una actitud que perjudica en general la divulgació del conjunt de la cultura popular desmotivant l'activisme associatiu. D'aquí la proposta de l'ENS formulada a les forces polítiques de ser presents en el Consell Assessor de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, actualment acceptada pels diferents grups parlamentaris.

Finalment, l'ENS de Comunicació Associativa recull el parer generalitzat en el si de les federacions i organismes que el

El Congrés va aportar quatre grans eixos que han de projectar les associacions cap el futur, sent una aposta avançada de modernització

constitueixen, en el sentit que una altra desproporció afecta el conjunt del teixit associatiu i es refereix als pressupostos institucionals dedicats a la cultura popular. Sovint la política institucional en tots els seus nivells afavoreix la creació de noves infraestructures mentre que l'atenció a les associacions decreix. Trenta anys després d'haver conquerit la democràcia municipal i a prop de complir-los de govern autonòmic, les associacions segueixen cobrint en bona part el paper de substitució que havien cobert anteriorment, neixen noves entitats i es multiplica l'activitat de les que ja

existien, ningú disposa del nivell d'adhesió del teixit associatiu i, no obstant, bona part dels pressupostos públics es dedica a subvencionar esdeveniments elitistes i a promoure infraestructures que hi entren en competència. Es pot dir que la política real margina milers d'associacions que aglutinen milions d'afiliats i participants. L'ENS, en aquestes conclusions que volen recollir l'experiència real dels seus dos primers anys de vida, no pot obviar el parer col·lectiu que ha estat expressat en multitud de reunions i debats i es planteja seguir treballant positivament en aquesta línia des del diàleg i la col·laboració positiva amb les institucions que tenen la potestat de modificar aquesta situació (Generalitat, diputacions, federacions de municipis...), que, amb el seu suport a l'ENS i a la convocatòria del Primer Congrés de l'Associacionisme Cultural Català, han demostrat una disposició positiva.

Des de la condició de ser la publicació degana de la premsa cultural en català, l'Aurora ha actuat com a portantveu oficials del Congrés.

El cartell del Congrés fou encarregat a una figura tan carismàtica i prestigiosa de les arts plàstiques com és el pintor Joan Pere Viladecans, que acceptà altruísticament l'encàrrec.

El Reial Cercle Artístic de Barcelona fou el marc de la presentació del Congrés, en un reconeixement de l'aportació que l'associacionisme ha fet a les Belles Arts al llarg de la història.

El Congrés: un procés d'un any intens de treball i de reflexió

Un congrés no es fa cada dia, ni tampoc s'organitza en poc temps. Calen moltes complicitats, esforços, treballs previs, processos que condueixen a acords i a l'establiment de prioritats. En definitiva un procés sinèrgic, quantitatiu però sobretot qualitatiu. Un abans i un després. L'organització i convocatòria del 1er Congrés de l'Associacionisme Cultural Català ha seguit i "patit" aquest procés.

Quan el 2006 vam constituir l'Ens de Comunicació Associativa ho fèiem amb la voluntat ferma de generar espais de debat, de reflexió al voltant del fet associatiu. D'alguna manera volíem continuar sent fidels al procés que ens havia menat fins aleshores, els Debats al Territori. I ho fèiem perquè estàvem, i avui en dia encara ho estem més, fermament convençuts de la necessitat d'establir processos transversals entre tots aquells que treballem pel país, per la cultura des de diferents vessants i espais. Perquè partíem i partim de la base que l'essència del què fem i del per què ho fem, és comuna a tots els qui treballem des del món associatiu. És dins d'aquesta perspectiva, dinàmica i diversitat associativa que neix la iniciativa d'organitzar el Congrés.

ELS TEMES CLAU

A l'hora de definir els temes a tractar ens vàrem inclinar per aquells que d'alguna manera fossin els que tinguessin un caràcter més comú, més transversal, és a dir que afectessin a totes les federacions d'alguna manera o altra, cercant el compromís de participació en els constants i accelerats canvis socials, com a punt de partida per a una nova inclusió social.

L'objectiu era conèixer primer per compartir després les experiències, propostes, èxits i fracassos que s'havien donat en els diferents àmbits associatius. Compartir i aprendre per avançar i millorar.

Seguint aquests criteris es varen definir inicialment quatre temes transversals:

- **Les relacions intergeneracionals:** el relleu generacional a les entitats, les sinergies entre actors de diferents edats, procedències i interessos.
- **Les migracions:** Catalunya en pocs anys ha passat del "Som sis milions" a gairebé vuit. Quin paper tenen i han de tenir aquests nous segments socials? Com ens poden afectar? Què podem i poden aprendre? La migració, en el pasat encara proper, va trobar en les as-

sociacions un dels mecanismes més eficaços per la seva incorporació social.

· **L'educació/formació:** no només únicament des del punt de vista de la formació dels líders associatius, sinó també aprofundir en el model educatiu que ha representat el moviment associatiu, el compartir, el treballar en un projecte comú i de país, de solidaritat i de construcció i relació positiva. El paper que les associacions van realitzar en la configuració del nostre model de societat progressista i convivencial. La necessària cooperació entre l'escola i les entitats associatives.

· **La comunicació:** el nostre tema "estrella". Com fer arribar als mitjans de comunicació la rica i diversa proposta cultural associativa que diàriament es dona a Catalunya. Com podem garantir una mínima presència mediàtica.

Nogensmenys, durant el procés congressual es va afegir un cinquè tema:

· **Entorn de la qüestió de la llengua a la Catalunya Nord:** què es fa i què podem fer per la llengua a la Catalunya Nord? L'idioma històric com a vehicle de relació social, que arriba com un avís des de la Catalunya

La Comissió de Continguts inicià les seves reunions a l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera, una de les institucions més carismàtiques de la cultura popular.

Nord, on coneixen molt bé l'impacte d'un estat monolític disposat a imposar una cultura oficial.

Les institucions i alguns mitjans de comunicació han atorgat a la celebració del I Congrés de l'Associacionisme Cultural un notable suport

LA PROPOSTA METODOLÒGICA

Els participants.

Ara bé, calia plantejar-se en profunditat el com fer-lo, a qui convidar, marcar els diferents *tempus* per tal que tot plegat ens permetés arribar a conclusions operatives per als milers d'associacions que treballen escampades pel país.

D'entrada teníem clar que calia generar un procés diferent dels convencionals en aquest tipus d'esdeveniments. Per una banda calia convidar al màxim de federacions culturals possibles, més enllà de les que formaven part com a membres del propi Ens de Comunicació Associativa. Les

organitzacions que es van implicar en el procés han estat: Federació de Cors de Clavé, Federació d'Ateneus de Catalunya, Federació de Grups Amateurs de Teatre de Catalunya, Moviment Coral Català, Federació Catalana de Societats Musicals, Federació Sardanista de Catalunya, Fundació La Roda, Agrupació de Colles de Geganters de Catalunya, Agrupament d'Esbarts Dansaires, Gran Orient de Catalunya, Agrupació del Bestiari Festiu i Popular de Catalunya, Coordinadora de Trabucaires de Catalunya, Federació Catalana de Pessebristes, ADIFOLK, Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, Coordinadora de Ball de Bastons de Cata-

lunya, Moviment Laic i Progressista, Fundació Paco Candel, Coordinadora de Pastorets de Catalunya, Federació de Diablers i Dimonis de Catalunya, Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, Consell d'Associacions de Barcelona, Federació Catalana de CineClubs, Federació Catalana d'Associacions i Clubs UNESCO. Així doncs, quedava clara la voluntat oberta i integradora de la proposta.

Per altra banda, hi havia la ferma voluntat que les anàlisis, diagnòstics i propostes, fossin generades des de la pròpia base associativa, lluny del típic encàrrec a l'estudiós de torn. Això, òbviament ens "condemnava" a un procés llarg, descentralitzat, però potencialment molt participatiu i ric, respectant també les minories.

A partir d'aquestes premisses es va constituir un equip de treball, una de les primeres accions del qual fou l'elaborar un escrit introductori reflexiu per a cadascun dels temes transversals amb la voluntat que ajudés a centrar les discussions i facilités les dinàmiques participatives a les federacions participants.

La dinàmica.

L'objectiu va ser que cada federació participant elaborés participativament dos tipus de documents:

1. Aportacions específiques als quatre eixos transversals.
2. Aspectes propis de cada federació, que alhora servís com agitador intern.

A la fotografia, acte de presentació de la marca Associacionisme Cultural Català, al Reial Cercle Artístic, amb representants institucionals tan significatius com el Conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat i el Diputat Delegat de Cultura de la Diputació de Barcelona.

El Saló de Cent fou un marc emblemàtic per l'acte d'inauguració del Congrés, i les paraules de Jordi Hereu, alcalde de Barcelona, un estímul per seguir treballant en la línia empresa.

TRES NIVELLS DE PARTICIPACIÓ

· **PRIMER NIVELL:** aportacions als quatre eixos transversals: A partir dels documents confeccionats per l'equip del Congrés, cada federació participant va elaborar les seves aportacions específiques als eixos transversals, fruit dels seus debats interns. Cadascú va utilitzar els seus moments concrets a partir de les seves possibilitats, capacitats i dinàmiques.

El seu contingut juntament amb els de la resta de federacions es lliurà a un especialista perquè fes una síntesi, la qual es convertí en la ponència marc a debatre durant les següents fases.

· **SEGON NIVELL:** aspectes propis de cada federació: la realització i participació en el Congrés era una molt bona oportunitat perquè cada federació pogués replantejar-se la seva acció interna i compartir aspectes propis, a banda dels eixos transversals. El material que en va resultar va ser aportat dins de la dinàmica congres-

sual com a comunicacions.

· **TERCER NIVELL:** Aportacions des dels sectors joves de les federacions: Paral·lelament, es va generar una dinàmica des dels sectors joves de les federacions per tal de garantir que els seus punts de vista i sensibilitats estiguessin presents al Congrés. En aquest sentit, representants joves de les diferents federacions participants van gestionar una dinàmica paral·lela i específica per tal d'elaborar les seves pròpies aportacions al Congrés.

TRES MOMENTS EN EL TEMPS

- **PRIMER MOMENT:** Setembre 07-juny 08:
 - Debats federatius.
 - Acte d'inauguració/presentació oficial.
- **SEGON MOMENT:** 31 de juliol – 22 de setembre 2008: Primera elaboració de les ponències marc, retorn a les federacions i fòrum web.
- **TERCER MOMENT:** 2 i 4 d'octubre 2008: Congrés Presencial.

Els representants de l'Ens de Comunicació Associativa, presents al Saló del Consell de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, al costat d'Artur Mas, cap de l'oposició al Parlament de Catalunya.

DEBATS FEDERATIUS

Durant vuit mesos cada federació treballà els diferents temes transversals així com els específics propis del seu àmbit temàtic. En la mesura que s'anaven rebent eren publicats a la web de l'ENS a l'apartat reservat a les activitats del Congrés.

Érem conscients que ens trobaríem amb un material divers, complex i força desigual, però alhora ric i representatiu del bategar particular de cadascuna de les federacions participants. I així va ser.

Un cop tancat el termini de recepció de propostes, el material que en resultà fou lliurat a cinc experts per tal que li donessin cohesió i acabessin de complementar allò que calia.

L'ACTE DE PRESENTACIÓ OFICIAL

El dissabte dia 26 de gener al Reial Cercle Artístic de Barcelona es presentà el 1r Congrés de l'Associacionisme Cultural Català.

La presentació fou una festa oberta al públic amb diferents manifestacions de cultura popular i tradicional d'arreu de Catalunya que ompliren el Reial Cercle Artístic de Barcelona. En total es van agrupar més de 600 persones provinents dels diferents camps del moviment associatiu.

Les diferents federacions organitzadores varen participar mitjançant el seu propi llenguatge festiu. D'entre els grups que actuaren en directe esmentem: l'Agrupació Musical de Cerdanyola del Vallès, els gegants de l'Agrupació de les Colles de Geganters de Catalunya, els Bastoners de Terrassa, la Societat Coral

El Saló del Consell de Cent fou un marc incomparable i significatiu per encetar els actes del I Congrés de l'Associacionisme Cultural Català.

La Igualtat de Gavà, Trabucaires de Barcelona, Grup de Grallers de l'Associació de Festes de la Plaça Nova de Barcelona, Esbart Sant Martí de Barcelona, el Drac de l'Agrupació del Bestiari Festiu i Popular de Catalunya, l'Àguila de la ciutat de Barcelona, la Federació de Grups Amateurs de Teatre de Catalunya,...

L'acte que es desenvolupà al llarg de dues hores, comptà amb la participació activa de diferents personatges teatrals que realitzaren les tasques de presentació i de conducció. Durant el transcurs del mateix es presentà la marca, "Associacionisme Cultural Català", proposta gràfica que és una invitació perquè el moviment associatiu se'l faci seu com element identificador.

Joan-Manuel Tresserras i Gaju, conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya presidí l'acte, que comptà també amb la presència de José Manuel González Labrador, Diputat de Cultura de la Diputació de Barcelona; Ramon Nicolau, Comissionat de l'Alcaldia de Barcelona; Ramon Fontdevila, director del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana; Avel·lí Serrano, cap de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona; i Gerard Preminger, Director de Serveis de Participació i Associacionisme de l'Ajuntament de Barcelona.

PRIMERA ELABORACIÓ DE LES PONÈNCIES MARC. ELS PONENTS

Els cinc experts als quals se'ls hi va de-

Després de la reflexió feta a nivell de les federacions convocants del Congrés, es decidí encarregar els continguts de les ponències a institucions relacionades amb cada àmbit

manar d'assumir el treball de síntesi de cada eix transversal foren:

- *Les relacions intergeneracionals*: Lluís Sáez (Esade, Fundació Lluís Carulla), és llicenciat en Dret per la Universitat de Barcelona (UB), i llicenciat en Ciències Polítiques i Sociologia per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Sociòleg de professió, compagina la dedicació a la investigació social i la consultoria amb la docència universitària. És autor dels llibres "Joves i valors" i "Família i valors", ambdós pertanyents a la Col·lecció "Observatori de valors" que editen Esade i la Fundació Lluís Carulla.

- *Migració*: Salvador Cardús (UAB, Fundació Paco Candel), és Doctor en Ciències Econòmiques i professor de Sociologia a la UAB. Ha investigat en el camp de la sociologia de la religió, de la cultura, de les identitats nacionals i dels mitjans de comunicació. Ha estudiat el model de dissolució de la condició d'immigrant a Catalunya, que ha donat lloc a la publicació de "Els terrassencs del segle XX. Immigració, identitat i canvi". Va ser membre de la Comissió d'Estudi sobre la Política d'Immigració a Catalunya del Parlament de Catalunya i presideix la Fundació de les Audiències de la Comunicació i la Cultura, impulsora del Baròmetre de les Audiències i la Cultura.

- *Educació / formació*: Pere Solà (Universitat Autònoma de Barcelona), gironí d'origen i resident a la Sagrera, Barcelona, és catedràtic d'Història de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona. Autor d'articles i llibres d'història de l'associacionisme a Catalunya i l'educació popular i llibertària. És especialista en la vida i obra de Francesc Ferrer i Guàrdia. Organitzador de congressos sobre Tercer Sector i educació permanent i sobre la història de l'educació i l'escola. Ha dirigit un Postgrau sobre Associacions, Fundacions i Organitzacions del Tercer Sector. Ha estat fundador de la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana, membre del Comitè de la Societat Internacional d'Història de l'Educació (ISCHE). Premi Ciutat de Barcelona de recerca històrica.

- *Comunicació*: Joan Francesc Cànovas (Universitat Pompeu Fabra), és periodista. Ha estat director de l'Oficina de Comunicació del Govern de la Generalitat i conseller del Consell d'Administració de la CCRTV. És professor de Periodisme i Comunicació de la Universitat Pompeu Fabra, del ICIE de la Universidad Complutense de Madrid i dirigeix els màsters en Direcció de Comunicació i Comunicació Empresarial especialitzat en Tecnologies Digitals de

Lluís Saez, Fundació Lluís Carulla.

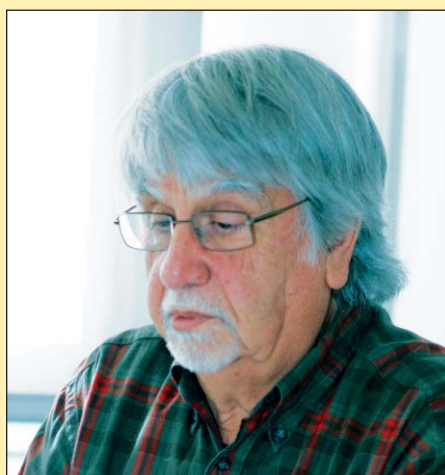
Salvador Cardús, Fundació Paco Candel.

Pere Solà i Gussinyer, Universitat Autònoma de Barcelona.

Joan F. Cànovas, Universitat Pompeu Fabra.

Gentil Puig, Centre Cultural Català del Vallespir.

l'Institut d'Educació Contínua de la UPF. Actualment és consultor especialitzat en plans de comunicació i comunicació de crisi.

- *Entorn de la qüestió de la llengua a Catalunya del Nord*: Gentil Puig (Centre Cultural Català del Vallespir), és Doctor en filologia romànica per la Universitat Paul Valéry de Montpeller, i Doctorat (Habilitation) en Ciències del Llenguatge, per la Universitat de Montpeller. Professor del Departament de Didàctica de la Llengua, la Literatura i les Ciències Socials de les Facultat de Ciències de l'Educació de la UAB, i Professor convidat del Departament d'Estudis Catalans, Universitat de Perpinyà, França. Els seus camps de recerca són la Didàctica de les llengües segones i estrangeres d'ençà 1965, la Sociolingüística aplicada al domini català d'ençà 1976, l'Antropologia lingüística i cultural i interculturalitat d'ençà 1988. És membre del consell de redacció de diverses revistes, expert del "Consell d'Europa", Comissió MERCATOR de les llengües minoritàries, i des del 2004, President del Centre Cultural Català del Vallespir.

RETORN A LES FEDERACIONS I FÒRUM WEB

Per tal d'assegurar que els continguts havien estat ben recollits i interpretats, els textos de les ponències marc es varen lliurar a les federacions participants per tal que manifestessin el grau de conformitat així com les objeccions que creguessin oportunes. Si aquestes no eren recollides pels ponents, s'havien de defensar durant la fase presencial del procés congressual.

Paral·lelament també hi hagué la possibilitat de posicionar-se a nivell individual sobre el grau d'acord o desacord sobre les propostes més significatives, en el fòrum DELIBERA WEB que es creà a tal efecte.

OBERTURA DEL CONGRÉS PRESENCIAL

Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona

Si bé el Congrés estava adreçat a tot el país, no podíem oblidar que la seva cloenda es feia a la ciutat de Barcelona. És per aquest motiu que el dijous dia 2 d'octubre es va realitzar l'acte d'obertura del Congrés Presencial al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona sota

Després de la reflexió feta a nivell de les federacions convocants del Congrés, les ponències van ser elaborades per experts i institucions relacionades amb cada àmbit d'estudi i reflexió, que van oferir una important visió de conjunt de les aportacions.

la presidència de l'alcalde de la ciutat, Excel·lentíssim Sr. Jordi Hereu.

A l'obertura també hi varen assistir el coordinador de l'àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona, Avel·lí Serrano; el gerent d'Associacionisme i Participació de l'Ajuntament de Barcelona, Gerard Preminger, el president de CiU, Artur Mas; diputats al Parlament de Catalunya; i tots els presidents de les Federacions participants al Congrés

Per l'alcalde de Barcelona, la força del moviment associatiu quedà molt ben expressada en el cartell original que va confeccionar el pintor Joan-Pere Viladecans on els símbols de l'associacionisme hi són molt presents, tot demanant als assistents de fer el que històricament sempre han fet: "enfortir el teixit associatiu, perquè la unió fa la força i els necessitem forts", va afegir.

Per la seva part el president de l'ENS de Comunicació Associativa, Antoni Carné, en el seu discurs va assenyalar que "l'associacionisme torna a ser una alternativa que atreu a moltíssima gent inquieta que estima la cultura, que té la il·lusió de treballar pel conjunt de la societat i en les associacions troba el camí que potser no troba en la gestió pública", tot afegint que "algunes de les grans institucions que han donat forma a Catalunya són fruit de l'associacionisme, com l'Orfeó Català, El Gran Teatre del Liceu, entre d'altres".

Es lliurà una reproducció del cartell a cadascuna de les federacions participants en la persona dels seus presidents.

L'acte va finalitzar amb l'actuació del Quartet de saxos SMS (membres de la Federació Catalana de Societats Musicals).

Prèvia la inscripció dels nombrosos participants, el President de la Generalitat, Molt Honorable Senyor José Montilla, va participar en el ritual de "trencar el gel", pel qual també van passar la totalitat de congressistes.

El Congrés presencial

El lloc escollit per a treballar la cloenda presencial del Congrés foren les instal·lacions dependents de la Diputació de Barcelona antiga seu de l'Institut de Teatre: L'Espai Francesca Bonnemaison.

Situades al bell mig de la ciutat, aquestes instal·lacions varen permetre realitzar de manera còmoda i òptima, els diferents àmbits congressuals així com les sessions de presentació i cloenda.

La recepció dels assistents s'obrí a les 09:00h i durant una hora els gairebé quatre-cents participants acreditats van poder inicialment "trencar el gel" (vegin-se imatges fotogràfiques) per passar a continuació a recollir la documentació congressual.

L'acte d'obertura fou presidit pel Molt Hble. Sr. José Montilla, president de la Generalitat de Catalunya i per l'Il·lustríssim Sr. José Manuel González Labrador, diputat de Cultura de la Diputació de Barcelona.

El president de la Generalitat va assenyalar que el Congrés representa "un abans i un després pel moviment associatiu", tot afirmant que "tothom reconeix les arrels fortes que han convertit el Congrés en un procés participatiu i l'Ens de Comunicació ha aconseguit prestigiar la cultura popular i que esdevingui una excel·lent eina de relació entre els pobles". "La veritable cultura de masses és la popular -continua explicant- perquè és fruit d'una implicació directa i lliure, i el nostre teixit social li deu molt", puntualitzà el President. "Així, la cultura popular no només manté vives unes tradicions, sinó que ens allunya de la complaença", va dir.

Per la seva banda, el president de l'Ens de Comunicació, Antoni Carné, va manifestar que "estem consolidant un projecte de futur. Les associacions són el motor de les xarxes d'equipaments perquè a casa nostra la societat civil sempre ha anat per endavant, allà on hi havia un problema, abans que l'Administració Pública, hi eren les associacions, tot manifestant que la realització del Congrés és una molt bona oportunitat perquè l'associacio-

nisme es plantegi quin ha de ser el seu futur en una realitat tan canviant".

Al llarg del matí es van debatre els cinc documents en paral·lel, elaborats a partir de les ponències marc. Així mateix, a segona hora, es varen llegir una cinquantena de comunicacions presentades per diferents entitats i persones que van complementar i enriquir el procés de conclusions.

A finals del matí es van presentar les conclusions i el Conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, Hble. Sr. Joan-Manuel Tresserras, va presidir la cloenda, acte que també comptà amb la presència de diversos diputats del Parlament català.

Com a resum significatiu de les diferents aportacions i propostes presentades a l'acte de cloenda i independentment del resum detallat que en aquesta mateixa memòria s'exposa, cal destacar la necessitat de posar al dia els organismes que s'ocupen de la cultura popular i especialment manifestar la voluntat d'iniciar un procés de reflexió conjunta (Administració/ENS) sobre el futur que el moviment associatiu necessita pel que fa al Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, perquè han passat dècades des que van ser creats i el món de les associacions ha evolucionat amb la mateixa inèrcia i constants canvis que el conjunt de la societat. La voluntat de centrar-se en el futur per il·lusionar els joves en els projectes solidaris de les associacions, facilitant també la incorporació social dels nous immigrants com ja va succeir en el passat. Així mateix, arribar als centres d'educació perquè les noves generacions coneguin com han estat d'importantes les associacions per construir la comunitat convivencial que és Catalunya. També es vol aplicar les noves tècniques de comunicació perquè la feina que es fa en el si de les associacions arribi a la gent, tot plantejant al Congrés la necessitat que el català sigui l'idioma vehicular, l'espai de convivència en el que s'ha de produir la fita "Catalunya, un sol poble".

Cal destacar que aquest Congrés, amb més de quatre-cents participants, ha estat el primer que s'ha auto-convocat per les mateixes vint-i-quatre federacions, les quals representen els centenars d'ateneus escampats per Catalunya, el més d'un miler de

La participació en els actes del Congrés va tenir relació amb la representativitat dels organismes federatius que integren l'Ens de Comunicació Associativa.

corals i orfeons, els set centenars de grups de teatre... i els milers de persones que participen a les activitats de l'associacionisme cultural.

Per la seva part el Conseller Tresserras va dir que cal una nova cultura nacional popular perquè afecta a gent nova i a cul-

tures noves. Pel que fa a les demandes pressupostàries de les associacions, manifestà que "les considero un cop de mà, en les seves reivindicacions tenen raó i no fem més perquè no en sabem més" remarcà el conseller. Per acabar dient que "la nostra obligació és aconseguir més recursos".

LA FESTA DE L'ASSOCIACIONISME

Un esdeveniment del nivell del I Congrés de l'Associacionisme Cultural Català no podia acabar sense generar un espai d'expressió pròpia que anés més enllà de la paraula: la Festa de l'Associacionisme Cultural Català.

Així es van organitzar cinc hores seguides de festa i d'expressió artística protagonitzades per un seguit de diversos grups culturals. L'espai fou la plaça de la Catedral de Barcelona, molt a prop del lloc on tot el matí es va desenvolupar l'acte presencial del Congrés.

Per aquest motiu es va instal·lar un gran escenari al mig de la plaça així com distribuir en llocs estratègics diversos elements divulgadors de l'acte on constaven les federacions participants, les institucions que hi donaren suport, així com els espectacles que s'oferien.

La proposta de Festa fou la següent:

17:00h. A la plaça de la Catedral: actes festius, amb la intervenció de cercaviles simultanis amb bestiar, diables, ball de bastons, gegants i nans, trabucaires de Barcelona i la Unió Filharmònica del Prat de Llobregat.

17:30h. Actuació dels gegants i els nans

de l'Agrupació de les Colles de Geganters de Catalunya i el Ball de Bastons de les Roquetes del Garraf, Bastoners de la Granada, Ball de Bastons de la Saca de Sitges i Ball de Bastons de Terrassa.

18:00h. Actuació dels Castellers de Sant Cugat del Vallès i Falcons de Piera.

18:30h. Sardanes (d'exhibició i populars) per la Cobla Sabadell, amb la participació de l'Obra Sardanista Violetes del Bosc.

19:00h. Actuació de l'Esbart Maragall de Barcelona acompanyat per la Cobla Sabadell.

19:30h. Concert Coral a càrrec de l'Orfeó La Lira de Sant Andreu de Barcelona.

20:00h. Actuació de la Colla de diables de Cervera Els Carranquers i la Colla de diables els Figots Satànics de Riba Roja d'Ebre, així com pels dracs Cap Allà d'Horta i la Farfolla de la Sagrada Família.

20:30h. Concert de banda a càrrec de la Societat Musical Roquetes de Barcelona.

21:00h. Concert final amb La Carrau.

L'acte fou presentat per actors i actrius de la Federació de Grups Amateurs de Teatre de Catalunya.

LA PRESENCIA MEDIÀTICA DEL CONGRÉS

Un cop acabada la cloenda del Congrés vàrem poder comprovar la important presència mediàtica que aquest suscità.

A la premsa escrita dels principals mitjans de comunicació, així com a la xarxa de ràdios i premsa electrònica, el Congrés hi estigué present de manera significativa. A destacar l'emissió en directe de TV3 així com la presència a les diverses xarxes televisives catalanes.

LA IMATGE GRÀFICA

Un esdeveniment d'aquestes característiques no podia passar sense una clara i forta aposta per la seva imatge corporativa.

Aquesta aposta es concretà en dos aspectes diferenciats i complementaris:

1. La marca Associacionisme Cultural Català.

Des de bon inici teníem la voluntat que l'esforç que representava el projecte del Congrés anés més enllà i pogués generar una imatge gràfica que identifiqués a tots els activistes del moviment associatiu cultural català. Per aquest motiu es va fer una selecció de tres dissenyadors, i se'ls hi va

La Sala Principal de l'Espai Francesca Bonnemaison, cedit per la Diputació de Barcelona, en el moment de la inauguració que presidí el President de la Generalitat.

demanar idees per tal de desenvolupar aquesta projecte gràfic.

De les diferents propostes rebudes es va donar la confiança a l'equip de disseny liderat per Faino Comunicació S.L. Durant diversos mesos es van estar analitzant diferents propostes consensuant la següent: A partir de la pregunta quina és l'essència de l'Associacionisme, que es concreta en: dinamisme, l'impuls cap un objectiu, l'anar contra corrent..., de les sigles A + CC (associacionisme cultural català) es va elaborar el grafisme en forma de fletxa, com a vector en moviment.

2. El cartell del Congrés.

A banda de la marca, calia un cartell que concretés la força i la simbologia del Congrés. Amb aquesta intencionalitat es va plantejar al pintor Joan-Pere Viladecans la confecció del cartell el qual resumís l'essència i la personalitat del moviment associatiu català. L'autor, amb el seu traç característic, aconseguí plasmar la força del moviment associatiu, la seva creativitat i missatge, i alhora reflectir la imatge de la seva complexitat i diversitat. El resultat superà en escriure les expectatives.

A destacar l'acte de presentació pública que es realitzà al Palau Moja de la Rambla de Barcelona el dimecres 25 de juny.

Joan-Pere Viladecans, pintor i gravador, l'art del qual està influït per Antoni Tà-

pies i Joan Brossa, realitza una pintura densa en els materials, aplicats mitjançant diverses tècniques. Des del punt de vista formal, la seva obra és un diàleg constant entre la figuració i l'abstracció.

LES ENTREVISTES ALS CINC GRUPS PARLAMENTARIS CATALANS

Malgrat que l'Ens com a tal no disposa d'una publicació pròpia, la revista Aurora, degana de la premsa cultural en català, editada per la Federació de Cors de Clavé, es convertí en el portatveu oficial de les activitats de l'ENS i molt especialment del Congrés. A destacar les cinc entrevistes realitzades als cinc portatveus parlamentaris de les formacions polítiques catalanes amb presència al Parlament.

L'objectiu era el de saber quines propostes tenien, des de la perspectiva parlamentària, sobre els quatre temes transversals que tractaven al Congrés. Les entrevistes foren realitzades de menor a major representació, i foren publicades del número 55 al 58 de l'esmentada publicació.

Dolors Camats per Iniciativa per Catalunya Izquierda Unida i Alternativa, Rafael López pel Partit Popular de Catalunya, Marina Llsana per Esquerra Republicana de Catalunya, Josep Maria Balcells pel Partit Socialista de Catalunya Ciutadans pel Canvi i Carme Vidal per Convergència i Unió, foren els parlamentaris que exposaren les seves propostes, impressions i valoracions. Es pot consultar a la web de la Fed. de Cors de Clavé (www.elcoro.net/noticies.asp#aurora) tots els seus continguts.

Un sarcasme per fer-nos entendre: “Amics, pleguem!”

Tant a l'acte de presentació del Congrés (26 de gener de 2008) com al de cloenda (4 d'octubre de 2008) hi va haver una intervenció de dos personatges que simulaven dirigents associatius, els quals es van adreçar especialment als representants de les institucions presents a l'acte, tot llegint dos documents que amb el nom de “Pleguem!” resumien de manera sarcàstica i irònica el tarannà associatiu català. Pel seu interès i pel que signifiquen de testimoni us els reproduïm a continuació:

Pleguem!

Ja no cal continuar treballant des de l'associacionisme. Podem deixar-ho tot en mans de l'administració pública, dels ben pagats professionals en dinamització i gestió cultural i en mans de la iniciativa privada.

La llengua i la cultura catalana estan

més fortes que mai, en fase expansiva. La seva presència al carrer i als mitjans de comunicació és absolutament majo-

La presentació del Congrés a la sala d'actes del Reial Cercle Artístic fou una peculiar combinació entre el protocol i el bon gust, l'humor, la capacitat de diàleg i la diplomàcia, per dir les veritats sense que molestin més enllà del d'allò tolerable. En el seu discurs institucional, el Conseller de Cultura va saber estar al nivell de les bromes dels presentadors.

ritària. Les cadenes de televisió espanyoles i internacionals, públiques i privades, competeixen per augmentar la seva

A person in a red patterned costume and red hat, holding a red and green ball, looking up. In the background, a man with a beard and a woman with grey hair are visible against a stone wall.

(Veus): *Sí, pleguem, pleguem!!*

*És evident que no cal que robem
més hores a la son ni al nostre propi
temps lliure: plequem!!*

I què dir dels elevats pressupostos de l'administració pública per al ram de la Cultura Popular! S'emporta la part major del pressupost de Cultura de la Generalitat (que ja és dels més elevats entre totes les conselleries) i de tots els Ajuntaments. És clar que hem de plegar! Amb aquests pressupostos es poden pagar gestors culturals, dinamitzadors associatius, directors musicals de pri-

A large, diverse audience is seated in a grand hall with classical architecture. The room features tall columns with ornate capitals and a large mural on the wall. The audience is looking towards the front of the room, where a stage or screen is likely located. The lighting is warm and focused on the audience.

A més, allò que fins fa poc només passava als nostres grups i associacions, que era la permeabilitat de les relacions entre persones d'edats, formació, nivell econòmic i origen diferents ara ja és un fenomen generalitzat. Els joves busquen la relació amb els més grans (a vegades fins i tot senten la necessitat d'entrar en alguna llar de jubilats a fer petar la xerrada), s'estableixen espontànies discussions entre els passejants per uns grans magatzems sobre el futur del planeta o el balanç entre l'ús del català standard i el manteniment dels localismes fonètics. Hom no pot ja distingir entre el públic que assisteix a una òpera al Liceu del d'un partit de futbol de barri...

(Moltes veus): Sí, *pleguem, pleguem...*! (S'aixequen alguns, fent el gest d'agafar jaquetes i marxar)

(L'orador tanca i obre els ulls amb dificultat, desvetllant-se, s'estira i mira l'auditori amb cara de sorpresa) *Eh? On sóc? Que dormia? Ah, no era al món real? Ah, potser no podem plegar? O... tot és tan difícil que val més deixar-ho córrer?*

14

Un notable suport institucional

El President de la Generalitat i el Diputat de Cultura de la Diputació de Barcelona, que havia cedit l'espai Francesca Bonemaisson, van compartir amb el president de l'Ens de Comunicació Associativa la taula presidencial de l'apertura de Congrés. Els podem veure entre els representants de l'Ens i destacats executius de l'àmbit cultural.

Un gran debat congressional

Les aules de l'Espai Francesca Bonnemaison van acollir, a més de les cinc ponències marc, més de cinquanta comunicacions, en el debat de les quals va participar un nodrit grup de representants de les associacions i del conjunt de la cultura popular, persones que porten molts anys treballant pel país des de les entitats i que, amb la seva presència, garanteixen unes conclusions que hauran de ser una eina de gran utilitat.

Una plataforma d'estudiosos

Una de les comunicacions presentades al Congrés era una proposta de creació d'una plataforma d'estudiosos de l'associacionisme i la cultura popular, assumida per l'Ens, que va nèixer el passat estiu d'una trobada a la Universitat Catalana d'Estiu

**Festa de les Associacions
a la Plaça de la Catedral
de Barcelona**

“Fa uns mesos vaig tenir un somni”

Senyores i senyors,

Fa... uns mesos, vaig tenir un somni. Vaig somniar que ja podíem plegar. Que les persones que ens dediquem activament sense ser-ne professionals a la cultura en totes les seves vessants, però de manera particular en la seva vessants més popular i participativa, ja podíem plegar. Que la nostra feina era innecessària perquè vivíem al millor dels països possibles: segur, realitzat, afermat, potent, amb la seves arrels, les seves tradicions, la seva llengua, la seves possibilitats creatives ben desenvolupades i sense amenaces; i perquè, a més, les nostres administracions (Generalitat, Ajuntaments, Diputacions, Consells Comarcals...) ja tenien cura per sí soles de mantenir i millorar aquesta òptima situació. Quan em vaig despertar i em vaig adonar que tot havia estat un somni, que encara hi havia molt a fer, vaig preguntar als presents: pleguem?

I us diré una cosa: en un primer moment, en despertar-me, la sensació va ser de decepció, de “quina llàstima!” de que aquella situació que vaig viure mentre dormia no fos la real.

Però... Però pensant-ho millor, em vaig adonar que no: que seria terrible. Si tot estigués arreglat i l'administració ens fes la feina, què fariem nosaltres? Com ens ho podríem passar bé sense els nostres nequits i les nostres activitats? Vaig fer una llista mental de tot el que ens perdríem:

- Les engrescadores reunions fins altes hores de la matinada sense acabar d'aclarir-nos.

- Els assaigs als quals falta la meitat de la gent (i són els de sempre).

- Les interessantíssimes Assemblees anuals ordinàries amb el gran plaer d'escoltar la lectura de l'acta de la reunió de l'any anterior. Mmmm...! I després, l'aprovaació dels comptes i del pressupost de l'any vinent que tothom sap que no quedarà...

- El gran gust d'omplir sol·licituds de subvenció, sobretot quan ja s'està acabant el termini de presentació, amb pàgines i pàgines plenes d'apartats on no saps què posar i on et preguntes, ple de satisfacció, perquè collons demanen aquelles dades del teu grup o la teva associació... que ni tu mateix saps. Ah!, i després, l'emoció de saber fins on et retallaran la quantitat concedida... si és que te'n concedeixen alguna. Perquè, si no et donen res, ja pots co-

El debat va possibilitar el diàleg: entre l'administració i les associacions, entre els representants de les diverses formacions polítiques, entre les diferents generacions... Sobretot, el Congrés ha estat una gran porta que s'ha obert cara el futur.

mençar a practicar l'esport de risc de muntar activitats sabent que les possibilitats de quedar-hi entrampat econòmicament són molt altes... Ni el "rafting" és més emocionant!

- Si pleguéssim, quina excusa tindríem per sortir de casa a la nit o els caps de setmana?

- Com podríem criticar el nostre Ajuntament perquè munta activitats que ens fan la competència?

Segur que ens perdríem moltes coses, però també aquestes altres:

- La possibilitat de fer coses junts, amb persones que aprecies i que tenen les teves mateixes inquietuds o ideals, en benefici de la teva comunitat, del teu país.

- La realització de quan has fet una cosa ben feta... i no t'han pagat per fer-la, sinó que és un gran exercici de llibertat i de gust.

- L'aprenentatge, els coneixements, el creixement com a persona que n'obtiens.

- L'expressió de les teves dots artístiques, intel·lectuals o esportives, que les tens, però potser no n'has fet la teva dedicació professional...

- La coneixença de noves persones, lluny del teu cercle familiar i social, incloent

aquelles que han vingut de molt lluny i volen conèixer com és el país on han anat a parar, possiblement sense haver-lo escollit lliurement...

- El llegar als joves i als infants un activisme positiu, divertit, constructiu, intel·ligent, propi...

Per tot això, de moment, no hem plegat pas, sinó que aquestes darrers mesos hem treballat de valent per discutir i elaborar unes ponències i poder arribar a unes conclusions, les d'avui.

No. No volem plegar. Volem continuar perquè creiem en el que fem, perquè en gaudim de valent i perquè és fruit de la nostra llibertat. Que les administracions ens ajudin, sobretot econòmicament (digueu-li al Sr. Montilla, al Sr Mas, al Sr Puigercós, al Sr Saura i a tots els senyors que faci falta, que no afluixin, si us plau, que no afluixin, que tots ells – ai, vull dir Catalunya - necessita un bon finançament, molt millor que el que té ara, i nosaltres en necessitem una petita part, d'aquest finançament); que ens ajudin, deia, però que ens deixin fer.

Que no!, que no pleguem! Que volem fer, que volem treballar i que ens ho volem continuar passant molt bé!

Resum de les propostes més significatives del Congrés

PONÈNCIA MARC COMUNICACIÓ

-Explicar el que fem en el format i el llenguatge que demanden els mitjans de comunicació.

-Ser més pedagògics en el què expliquem als mitjans de comunicació. Cal partir de la base que no han de saber de què els parlem.

-No tot el que fem té el mateix interès. També pot ser que hi hagi algunes coses que no tinguin interès mediàtic.

-Intentar que els nostres actes tinguin un sentit més mediàtic. Què siguin interessants pels mitjans de comunicació!!

-Els mitjans locals o comarcals tenen un paper important a Catalunya. Cal sistematitzar la relació amb ells i buscar-ne la col·laboració.

-La web ha de ser una eina de dinamització i de comunicació. Internet és un canal molt valuós.

-Es necessita modernitzar la imatge corporativa de les nostres entitats. De fet, es necessita modernitzar la comunicació de les nostres organitzacions.

-Potenciar la comunicació interna. Les organitzacions que comuniquen millor internament també ho fan externament. També cal millorar la comunicació entre les nostres associacions i l'Ens.

-S'ha de professionalitzar la gestió de la comunicació, tant la interna com l'externa. Això comportarà l'elaboració de plans de comunicació que direccionin la nostra feina.

-Es necessari explorar la possibilitat d'arribar a acords amb mitjans de comunicació que dimensionin millor les nostres activitats.

-Potenciar les relacions públiques entre els membres de les nostres organitzacions i els actors del món de la comunicació.

-Dimensionar la capacitat pedagògica cap a la societat sobre el que fem.

-Crear un mitjà de comunicació propi.

-Aconseguir una més gran presència en els mitjans de comunicació públics d'Ajuntaments i Consells Comarcals.

-Cal innovar: Els nostres actes no sempre han de ser igual. S'han de canviar els formats. Cal fer-los més mediàtics. Cal fer coses diferents.

-Incorporar noves eines (videojocs, Internet...), i tecnologies (mòbil...).

-Treballar amb les universitats el tema associatiu, cara a la formació del professional de la informació.

PONÈNCIA MARC EDUCACIÓ/ FORMACIÓ

A partir de la constatació que el món associatiu és en ell mateix un agent educatiu cabdal, es proposa:

-Realització d'un pla formatiu seriós del

sector associatiu. Un pla adreçat als usuaris en general, voluntaris i socis de les associacions que eduqui i instrueixi en les competències que fan possible el creixement associatiu: saber delegar, foment de la relació entre entitats, saber aprofitar els valors positius, populars i tradicionals de la Festa. Els plans formatius s'han de resoldre a nivell d'organitzacions de segon o tercer grau.

-Establir ponts de comunicació i diàleg entre el món associatiu i les administracions.

-Demandar un reconeixement acadèmic i social de la formació teòrica i pràctica adquirida en l'exercici de l'associacionisme (convalidacions, monitors, acreditació formal de coneixements...).

-El coneixement i valoració del món associatiu ha d'abastar el sistema escolar a tots els seus nivells.

-La formació associativa afecta a tots els agents que intervenen en el procés: docents, tècnics de les administracions, administracions, funcionaris, càrrecs electes...

-Cercar i trobar vies estables de col·laboració mútua del món associatiu amb el món escolar, amb els estaments municipals i en general amb l'administració democràtica. La formació associativa no és pas només cosa de les associacions i per a les associacions, sinó que també va adreçada als ciutadans.

PONÈNCIA MARC MIGRACIÓ

-Considerar el reconeixement dels novissims catalans, no com l'acceptació d'uns estranys, sinó com la manifestació ja coneguda d'una realitat que és pròpia d'una terra d'immigració: participant activament en el procés de dissolució de la condició d'immigrant, respectant els ritmes de les voluntats individuals de canvi tant dels nous com dels vells catalans.

-Elaborar projectes de treball específics que facilitin aquesta trobada, generant processos d'informació, d'invitació, d'acolliment i de consolidació de la participació. La pròpia tradició "autòctona" ja és filla de velles migracions, (res no és "autèntic" o "original") i per tant, que el futur també serà fruit d'una negociació, vinculant l'associacionisme als avantatges objectius que aporta qui hi participa.

-Valorar les aportacions innovadores que poden representar per a la pròpia tradició les influències culturals diverses dels novinguts, abandonant una falsa idea, de la "puresa" de les arrels culturals.

-Renovar a fons les formes de comunicació que ens tanquen en cercles molt reduïts, superant una actitud assistencial, construïda a la defensiva, que provoca el contrari del que diu que pretén. Cal revisar a fons els missatges implícits en determinats "principis".

-No renunciar mai a la llengua catalana com a espai de trobada comuna. En una realitat plurilingüe la llengua franca ha de ser el català.

PONÈNCIA MARC RELACIONS INTERGENERACIONALS

-Establir quotes d'edat i de gènere representatives de les diferents generacions en els òrgans de gestió i direcció d'una entitat, així com a les diverses comissions en què es pugui, reformant si cal els estatuts per instituir-ne el precepte.

-Elaborar plans de relleu generacional a les diferents comissions i òrgans de govern.

-En les associacions en què sigui possible, crear divisions infantils, tot mirant d'involucionar-hi les famílies. Atorgar a les seccions infantils una certa representativitat, i la progressiva responsabilització en les activitats.

-Estructurar l'entitat, tot planificant i cercant una ubicació harmònica als seus membres, procurant que reflecteixi tant les seves inquietuds i qualitats, com les seves demandes. Alhora, instituir la rotació en les responsabilitats i en els càrrecs, tot reciclant en altres atribucions a les persones que els deixin.

-Promoure una actitud oberta al canvi i a les avantguardes que provenguin dels joves, fomentant que aquests puguin dur a terme les seves iniciatives, si calgués des d'àrees específiques i exclusives.

-Confeccionar programes d'activitats intergeneracionals, basades en l'aprenen-

2 i 4 d'octubre de 2008

El diversos presidents i presidentes de les ponències van exposar les principals propostes sorgides de tot un any de debat, primer per mitjà del fòrum web i després en el debat principal. Aquest és el moment de l'exposició a càrrec de Rafael Hinojosa, Lluïsa Celades, Dolors Reig, Carme Mateu, Pere Joan Pujol i Josep Maria de Ramón.

tatge mutu dels diferents grups d'edat, i en el compartir recursos i objectius, propiciant interaccions actives i la comprensió mútua.

-Programar actes festius i de germanor intergeneracional per tal de cohesionar l'entitat.

-Jornades de portes obertes.

-Crear espais específics de diàleg intergeneracional.

-Establir la figura de la mediació en cas de conflicte intergeneracional de difícil resolució.

-Socialitzar als membres en la història, significació i identitat de l'entitat cultural, tot transmetent els valors propis de la cultura organitzativa i enfortint el sentiment de pertinença al col·lectiu.

-Procurar conciliar les necessitats de realització individual i grupal dels membres amb la cerca -prioritària però no invasiva- de l'interès col·lectiu i del bé comú.

-Admetre diferents graus de compromís en els membres de l'entitat.

-Obrir-se a la societat i establir aliances i formats de col·laboració amb entitats veïnals, centres educatius, d'altres entitats de lleure, institucions i empreses, per tal de donar a conèixer les activitats que es desenvolupen i promoure-les més activament mitjançant actes puntuals en aquests espais socials.

-Estructurar els espais, els horaris i el calendari de les activitats tenint en compte els diferents cicles de vida i contextos de presència i absència de tots els seus membres, amb especial consideració a la realitat juvenil.

-Elaborar estudis de diagnòstic per tal de

copsar les inquietuds i motivacions de cada generació.

-Elaborar un estudi de diagnòstic de la situació del món associatiu cultural a l'entorn rural.

PONÈNCIA MARC ENTORN DE LA QÜESTIÓ DE LA LLENGUA A CATALUNYA NORD

-Reforçar i relançar el moviment cultural nord-català trobant noves formes i perspectives de treball.

-Potenciació dels convenis Estat-Regió i Estat-Departament.

-Aplicar amb mesures concretes la Carta de la Llengua Catalana.

-Campanya institucional a favor del català al carrer.

-Contactes i intercanvis entre ambdós costats de la frontera, projectes culturals transfronterers.

-Que el Consell General dels Pirineus Orientals llancés per primera vegada una campanya publicitària per a generalitzar l'ensenyament del català a les escoles primàries,

-Cal primer aconseguir la generalització de l'ensenyament del català per a tots els alumnes de l'escola pública francesa.

-Continuar consolidant les actuals "fileres bilingües" o xarxes català-francès.

-Suport a Ràdio Arrels per la seva contribució amb eficàcia al redreçament de la llengua dins i fora de l'escola.

-Pel que fa a les emissions de televisió provinents del Principat, notem que els televidents nord-catalans desitgen que s'eivin les intervencions en castellà no subtitulades perquè ells no l'entenen.

INTREGANTS DE L'ENS

Federació de Cors de Clavé

Federació d'Ateneus de Catalunya

Federació de Grups Amateurs de Teatre de Catalunya

Moviment Coral Català

Federació Catalana de Societats Musicals

Federació Sardanista de Catalunya

Agrupació de Colles de Geganters de Catalunya

Agrupament d'Esbarts Dansaires

Coordinadora de Trabucaries de Catalunya

Coordinadora de Balls de Bastons de Catalunya

Agrupació del Bestiari Festiu i Popular de Catalunya

Coordinadora de Colles de Castellers de Catalunya

Fundació La Roda

Fundació Paco Candel

Moviment Laic i Progressista

Gran Orient de Catalunya

Adifolk. Associació per a la Difusió del Folklore

Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana

Coordinadora de Pastorets de Catalunya

Federació Catalana de Pessebristes

Federació de Diables i Dimonis de Catalunya

ADHERITS

Consell d'Associacions de Barcelona

Federació Catalana de Cineclubs

Federació Catalana

d'Associacions i Clubs Unesco

Fundació Lluís Carulla

Institut Ramon Montaner

JUNTA DIRECTIVA

President: Antoni Carné i Parramon (Federació de Cors de Clavé)

Vice-president: Pere Joan Pujol i Macau (Federació d'Ateneus de Catalunya)

Secretari: Lluís Gomez i Roldan (Moviment Coral Català)

Tresorer: Josep Rafecas i Jané (Federació de Grups Amateurs de Teatre de Catalunya)

Vocal: Josep Viana i Crespo (Federació Catalana de Societats Musicals); Amadeu Ribas i Pau (Agrupació de Colles de Geganters de Catalunya)

Coordinador: Joan-Ramón Gordo i Monrrovet

Assessor: Pere Baltà i Llopart

Prensa: Assumpta Torrents

ens
de comunicació
associativa

FEDERACIÓN DE COROS

 Ajuntament de Barcelona
Participació i Associacionisme

CATALUNYA
RÀDIO

VILAWEB

EL PUNT

AVUI+

ORGANITZA

Plaça de Víctor Balaguer 5, 6a planta
E - 08003 Barcelona, el Barcelonès
Tel +34 93 269 10 42
www.ensdecomunicacio.cat
info@ensdecomunicacio.cat